

Uppföljning av intern kontrollplan 2025 - tertial 2

Överförmyndarnämnden

Innehållsförteckning

Inledning	3
Granskningar	4
Nämndens granskningar	4
Risk: Ställföreträdare har för många uppdrag.....	4
Granskning: Utredda antalet uppdrag som ställföreträdare har i andra kommuner	4

Inledning

Enligt Malmö stads reglemente för intern kontroll (kommunfullmäktige 2016-12-20, § 303, bihang 178) har överförmyndarnämnden det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt ansvarsområde. Det årliga arbetet med intern kontroll utgörs av återkommande aktiviteter där den interna kontrollen planeras, genomförs, följs upp och åtgärdas.

Syftet med intern kontroll är att säkra en ändamålsenlig och effektiv verksamhet, en tillförlitlig ekonomisk rapportering, en tillförlitlig information om verksamheten samt att verksamheten följer lagar, föreskrifter och andra styrdokument. Det handlar också om att säkra tillgångar och förhindra förluster samt upptäcka och eliminera eller förebygga allvarliga fel.

Nämnden ska varje år anta en särskild plan för den interna kontrollen, en så kallad internkontrollplan. I planen samlas årets direktåtgärder och granskningar. Nämnden beslutade om en internkontrollplan för året vid sammanträdet i januari 2025.

I denna rapport redovisas den granskning som var planerad att följas upp i samband med tertial 2 2025. Rapporteringen av samtliga åtgärder och granskningar i internkontrollplanen sker i januari 2026.

Läs mer om överförmyndarnämndens arbete med intern kontroll i nämndens styrdokument Riktlinje för arbetet med intern kontroll (ÖFN-2021-183).

Granskningar

Nämndens granskningar

Risk: Ställföreträdare har för många uppdrag

Beskrivning av risk

Risk för att ställföreträdare har för många uppdrag på grund av avsaknaden av ett nationellt register över vilka uppdrag en ställföreträdare har vilket kan leda till att huvudmän lider skada.

Granskning: Utreda antalet uppdrag som ställföreträdare har i andra kommuner

Områden och tillhörande rutiner som ska granskas:

Antalet uppdrag en ställföreträdare har kan utgöra en faktor i bedömningen av dennes fortsatta lämplighet i ett pågående uppdrag och dennes lämplighet att åta sig ett nytt uppdrag.

Området som ska granskas är antal uppdrag som ställföreträdare verksamma i Malmö har totalt.

Syfte med granskningen:

Syftet med granskningen att undersöka hur många uppdrag utvalda ställföreträdare har totalt, med anledning av att det saknas ett nationellt ställföreträdarregister.

Omfattning/avgränsning:

Granskningen avser omfattningen av ideella gode män och förvaltare som har 10 uppdrag eller fler i Malmö. Avgränsning till kommuner i Skåne.

Granskningsmetod:

Begäran om uppgift till överförmyndarverksamheter i andra skånska kommuner.

Vad visade granskningen?

Begäran om uppgifter om hur många uppdrag ställföreträdare har skickades till 32 skånska kommuner (alla utom Malmö). 28 kommuner besvarade nämndens förfrågan.

Inledningsvis identifierades 59 ställföreträdare i Malmö med 10 eller fler uppdrag som god man eller förvaltare (exklusive anställda vid förvaltar-enheten). Dessa omfattades av den förfrågan som skickades till övriga kommuner. Ställföreträdarna hade tillsammans 930 uppdrag i Malmö.

21 av 28 svarande kommuner hade ställföreträdare från Malmö aktiva hos sig. 31 av totalt 59 ställföreträdare hade sammanlagt 327 uppdrag i andra kommuner, medan 28 saknade sådana uppdrag.

De tre ställföreträdarna med flest uppdrag (inklusive Malmö) hade 80, 75 respektive 67 uppdrag totalt.

Tabellen nedan visar de tio ställföreträdare som har identifierats med flest uppdrag.

Ställföreträdare	Antal uppdrag i Malmö	Antal uppdrag i andra kommuner	Totalt antal uppdrag
1	15	65	80
2	27	48	75
3	29	38	67
4	26	23	49
5	20	25	45
6	16	28	44
7	10	20	30
8	22	4	26
9	11	13	24
10	16	7	23

Identifierade avvikelser

De granskade ställföreträdarna utgör endast drygt sex procent av samtliga förordnade ställföreträdare i Malmö. Det är därför rimligt att anta att det totala antalet uppdrag i andra kommuner är högre än vad som kunnat fastställas.

Att ställföreträdare verkar i andra kommuner är känt av arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Uppgiften om antal uppdrag ska enligt gällande rutiner redovisas av den enskilde vid varje nytt uppdrag i Malmö. Den genomförda granskningen har haft som syfte att undersöka hur många uppdrag ställföreträdare med 10 uppdrag eller fler i Malmö har i andra kommuner. Analys av följsamheten till rutinen att redovisa uppdrag har inte omfattats av granskningen.

Den 12 juni 2025, under nämndens pågående granskning, har Justitieombudsmannen (JO) i beslutet 8841–2024 uttalat sig om överförmyndarnas kontroll av hur många uppdrag ställföreträdare har. Sammantaget tydliggör JO att antalet uppdrag ska beaktas vid lämplighetsbedömningen av gode män och förvaltare, och att överförmyndaren måste ha överblick även över uppdrag i andra kommuner.

Mot denna bakgrund bedöms inte den information som framkommit i samband med granskningen i sig utgöra en avvikelse. Snarare bör den ses

som en utgångspunkt för att ytterligare stärka nämndens rutiner för lämplighetsbedömning av ställföreträdare.

Avsaknaden av ett nationellt ställföreträdarregister

Granskningen visar att vissa ställföreträdare i Malmö har många uppdrag även i andra kommuner. Detta har inte tidigare sammanställts systematiskt, delvis eftersom ett nationellt ställföreträdarregister saknas. Avsaknaden av ett gemensamt system gör att varje kommun enbart har överblick över sina egna ställföreträdare, vilket medför en risk att ställföreträdare med ett stort antal uppdrag inte upptäcks.

I den statliga offentliga utredningen Gode män och förvaltare – en översyn (SOU 2021:36) föreslås inrättandet av ett nationellt ställföreträdarregister. Ett sådant register skulle avsevärt stärka förutsättningarna för en rättssäker lämplighetsbedömning av ställföreträdare.

JO:s uttalande den 12 juni 2025 understryker kommunernas skyldighet att ha kännedom om det totala antalet uppdrag en ställföreträdare har, även i andra kommuner. I avsaknad av ett nationellt register speglar detta en strukturell svaghet i systemet för överförmyndarverksamheten nationellt, som inte är unik för Malmö.

Har granskningen lett till åtgärder?

Granskningen har tydliggjort att förvaltningen, tills dess att ett nationellt register införs, behöver stärka sin förmåga att överblicka ställföreträdarnas totala antal uppdrag. Förvaltningen behöver även utveckla sina rutiner för att mer systematiskt inhämta och sammanställa uppgifter om ställföreträdarnas uppdrag i andra kommuner.

Resultatet har redan initierat ett förbättringsarbete inom förvaltningen. Arbetet inriktas på att utveckla rutiner och processer, i syfte att bättre kunna beakta och bedöma ställföreträdarens totala belastning vid en förnyad lämplighetskontroll inför ett nytt uppdrag.

Förvaltningen kommer bland annat att revidera nuvarande rutin om lämplighetsbedömning av ställföreträdare i enlighet med JO:s uttalande, samt utveckla och förbättra det informationsmaterial och de blanketter som används av ställföreträdare vid åtagande av ett nytt uppdrag. Vid nästkommande redovisningsperiod ska förvaltningen även genomföra en så kallad djupgranskning av de ställföreträdare som identifierats ha ett stort antal uppdrag.

Genom förbättringsarbetet säkerställs att överförmyndarnämnden successivt stärker sin tillsynsfunktion i enlighet med JO:s uttalande och de krav som följer av lagstiftningen.